

CAMP HILL

MAGAZINE

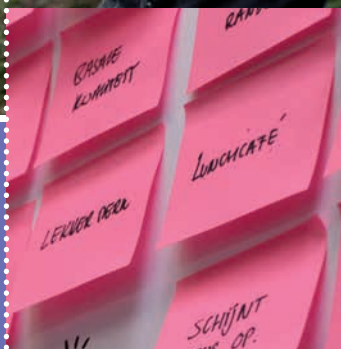
EDITIE 2017

DE 'ZIN' EN
HET 'ZIJN' VAN
HET LEVEN

VERBINDING IS
DE BASIS VOOR
ONTWIKKELING

JE EIGEN
TALENT ERVAREN
AAN DE ANDER

CAMPHILL

MAGAZINE

Beste lezer,

Camphill Magazine geeft een kijkje op de werkvloer van Christophorus, Gezinskring 't Huys, Maartenhuis, de Noorderhoeve en Orion. Via de verhalen en reportages maak je kennis met de medewerkers en cliënten van deze unieke woon-werkgemeenschappen. Door de uitwisseling van ervaringen en inspiratie hopen wij dat de onderlinge verbondenheid tussen de Camphill-plaatsen wordt (her)ontdekt.

We wensen u veel leesplezier,

Camphill Raad Nederland

COLOFON

Redactie: Annelijn Steenbruggen, Myrthe Bijl
Eindredactie: Anouk Horsthuis
Fotografie: Annelijn Steenbruggen, Sylvana Alkema, Glenn van der Vleuten, Herman van de Ven, Ineke Oostveen, Sylvana Alkema
Vormgeving: Mark van Herpen
Druk: Klomp Offsetdrukkers

Camphill Magazine is een uitgave van de Stichting Camphill Nederland. De uitgave verschijnt minimaal één keer per jaar en is bedoeld voor medewerkers, bewoners, hun ouders en verwanten en andere geïnteresseerden.

Het overnemen en vermenigvuldigen van artikelen of berichten uit deze uitgave is slechts geoorloofd met bronvermelding en schriftelijke toestemming van de Stichting Camphill Nederland.

Camphill Nederland omvat de volgende gemeenschappen:

Christophorus

Christophorus
Duinweg 35
3735 LC Bosch en Duin
www.amerpoort.nl

Gezinskring 't Huys

Kantmos 71
3994 KH Houten
www.gezinskringthuys.nl

Maartenhuis

Ruyslaan 81
1796 AZ De Koog (Texel)
www.maartenhuis.nl

Noorderhoeve

Duinweg 125
1871 AH Schoorl
www.noorderhoeve.nl

Orion

Boy Edgarstraat 208
3069 ZA Rotterdam
www.orioncamphill.nl

INHOUD

EDITIE 2017

04

IN VERBINDING MET
DE 'ZIN' EN HET 'ZIJN' VAN HET LEVEN

07

IN VERBINDING

13

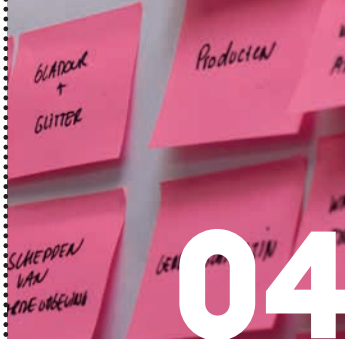
CAMPBILL SHOPPING

17

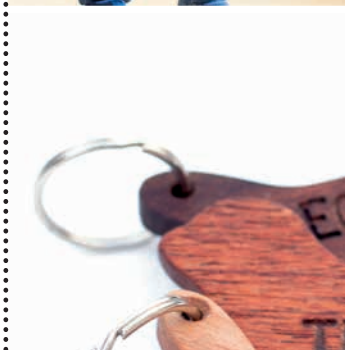
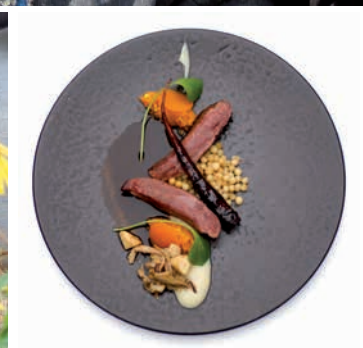
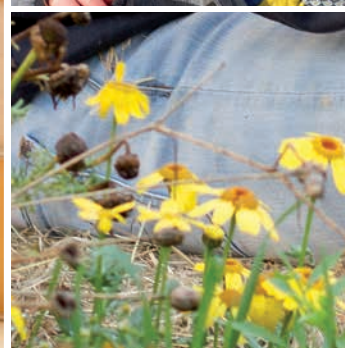
SAMEN STERK

22

WEETJES

04

04

17

12

IN VERBINDING MET DE 'ZIN' EN HET 'ZIJN' VAN HET LEVEN

Tekst: Annelijn Steenbruggen / Foto's: Herman van de Ven en Glenn van der Vleuten

In 1940 richtte Karl König de eerste Camphill-gemeenschap op: een veilige thuishaven waar kinderen en volwassenen met en zonder beperking samen wonen, werken en leven. Sindsdien is de beweging uitgegroeid tot wereldwijd ruim honderd gemeenschappen, waarvan vijf in Nederland: Orion, Christophorus, Maartenhuis, 't Huijs en de Noorderhoeve. Vijf kikkers in een kruiwagen met elk een eigen kleur en koers. Maar wat is eigenlijk de gezamenlijke identiteit en toekomst?

*Glenn van der Vleuten
van 360° rond*

Camphill Nederland worstelt al een tijdje met de vraag of Camphill nog betekenis heeft en wat de meerwaarde is van een landelijke samenwerking. Ondanks deze existentiële impasse klopte zorgboerderij De Marsen uit Oostzaan op de deur met de vraag: "Kunnen wij ons aansluiten als zesde woon-werkgemeenschap?" De twijfel aan het bestaansrecht van Camphill Nederland werd daarmee in een nieuw daglicht geplaatst: blijkbaar is zij voor de buitenwereld nog steeds een vitale en aantrekkelijke partner.

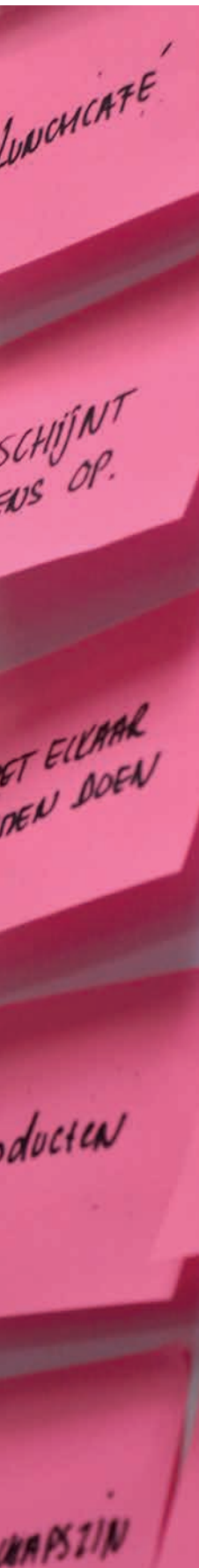
Gezamenlijk label

De directeurs van de vijf Camphill-instellingen vonden de tijd rijp om met elkaar de toekomstbestendigheid van hun gezamenlijke label tegen het licht te houden. Hiervoor namen ze veranderingscoach Glenn van der Vleuten van 360° rond in de arm. Samen met een multidisciplinair team nam Glenn de opdracht aan om Camphill Nederland te begeleiden in de volgende zoektocht: kan het Camphill-gedachtegoed nog wel bijdragen aan de behoeftes van deze tijd en wat is dan de gezamenlijke identiteit en toekomst? Op advies van Glenn en zijn team heeft de directeur van De Marsen als aspirant-lid dit herpositioneringstraject meegelopen en gedragen.

Overeenstemming

De eerste stap van Glenn in dit traject was het afnemen van individuele interviews met alle directeurs op hun eigen locatie. "Van tevoren leek het mij een grote uitdaging om te achterhalen wat deze verschillende zorginstellingen met elkaar verbindt", vertelt Glenn. "En inderdaad, de organisaties koesteren hun eigen identiteit en koers. Maar in de interviews hoorde ik ook een ongelooflijke overeenstemming in hun kijk op het leven en de mens. Ze laten zich inspireren door hoe de natuur functioneert: groei moet je niet opjagen, maar voeden. Deze benadering raakte mij. Het staat namelijk haaks op het huidige idee van een maakbare wereld waarin successen worden afgedwongen. Bij Camphill gaat het ook om succes, maar via de natuurlijke weg. Dat resulteert in boerderijen en werkplaatsen waar cliënten het uitgangspunt zijn; ze zijn honderd procent partner in het productieproces. Daarin zie ik een essentieel verschil met bepaalde horecaconcepten; formules waarin de persoon met een handicap onderdeel is van het entertainment. Camphill is geen formule maar een filosofie."

Puzzel van kwaliteiten

De resonantie in de gesprekken deed Glenn vermoeden dat alle directeuren met het DNA van Camphill zijn opgegroeid. Maar hij ontdekte ook dat twee van hen nog maar relatief kort voor Camphill werken. Glenn: "De twee nieuwkomers hebben zich de rituelen van Camphill eigen moeten maken. De andere vier zijn ooit bij de bron geweest en kennen de normen en waarden van binnenuit. Ondanks die ongelijke historie kunnen de directeuren goed met elkaar communiceren en vormen ze met elkaar een complete puzzel van kwaliteiten. Dat heeft volgens mij te maken met authenticiteit; ze zijn zichzelf, nieuwsgierig, durven kwetsbaar te zijn en willen groeien aan elkaars feedback. Het zijn geen ego-gedreven bestuurders. Ik vermoed dat dit het bestuurlijke equivalent is van wat er op de werkvloer als belangrijk wordt ervaren."

Krachten bundelen

Na de interviews hebben Glenn en zijn team twee groepssessies georganiseerd om tot gezamenlijke beelden van de toekomst te komen. Ter inspiratie hadden de directeuren een moodboard van hun eigen organisatie gemaakt. Ook kregen zij twee richtinggevende vragen voorgelegd. De eerste richtinggevende vraag was: als Camphill vandaag opgeheven wordt, wat gaat er dan verloren? Tijdens de brainstorm die daarop volgde, kwam het woord 'verbinding' sterk naar voren: verbinding met elkaar, een betekenisvolle plek waarmee mensen zich kunnen verbinden, het vermogen om verbindingen tussen cliënten en de maatschappij tot stand te brengen. Glenn: "Vervolgens hebben we de vraag omgedraaid: hoe kunnen we die verbindingen, waar Camphill zo sterk in is, vergroten? Om dichtbij de onderzoeksvraag te blijven, hebben we onderzocht welke onderlinge verbindingen er al zijn. Zo verkoopt De Marsen producten van de Noorderhoeve in zijn boerderijwinkel en verzorgt Orion de financiering voor één van de kindplaatsen, levert het een orthopedagoog en helpt het in het kijken naar een stabiele financiële toekomstplanning voor 't Huys. De meeste uitwisselingen ontstaan echter ad hoc en tamelijk onbewust. Je kunt die krachten echter ook bewust bundelen door de kwaliteiten die de één niet in huis heeft bij de ander te halen in plaats van dat ieder ze voor zichzelf ontwikkelt. 't Huys, de kleinste van de zes, is de enige die dit eigenlijk al doet. Dat vind ik heel slim en daar kunnen de anderen een voorbeeld aan nemen."

Voorwaartse beweging

De tweede richtinggevende vraag aan de groep was minstens zo prikkelend. Stel: je laat het Camphill-gedachtegoed los en het feit dat je een zorginstelling bent. Wat blijft er dan in essentie over? "Het weghalen van indicaties en functieomschrijvingen werkte heel verhelderend", aldus Glenn. "Toen werden we namelijk gewaar dat alle mensen die op één of andere manier aan Camphill verbonden zijn, in ontwikkeling worden gebracht. En in die voorwaartse beweging staat de eigenheid en puurheid van mensen centraal. De producten en processen in de verschillende zorginstellingen zijn dan ook afgestemd op de mensen die er werken, zodat zij gevoed kunnen worden in hun persoonlijke groei. In 't Huys hebben ze dan ook andere activiteiten dan op het Maartenhuis, omdat de leeftijden, uitdagingen en talenten anders zijn. De drijfveer is echter wel hetzelfde: mensen in beweging zetten."

Écht contact

Dus: kan het Camphill-gedachtegoed nog bijdragen aan de behoeftes van deze tijd? Ja, is de gezamenlijke conclusie. Mensen kiezen voor Camphill omdat ze behoefte hebben aan verbinding op persoonlijk niveau. "Bij Camphill is er écht contact tussen mensen en met de aarde", aldus Glenn. "In de wereld om mij heen zie ik dat er een enorme behoefte is aan zulke authentieke verbindingen. Gemeenten en maatschappelijke organisaties willen allemaal co-creëren, participeren en communities vormen. Kortom, verbindingen leggen is het thema van deze tijd. Camphill zit spot-on op dat thema maar wat gaat ze ermee doen? Uit de brainstorms kwam onder meer naar voren dat Camphill Nederland die kennis en kunde kan verzilveren door naar buiten te treden met scholing en advies."

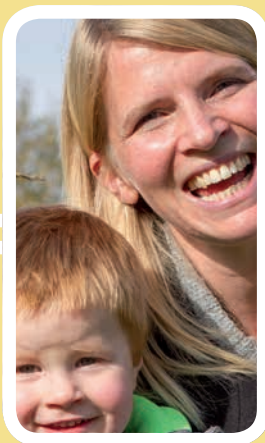
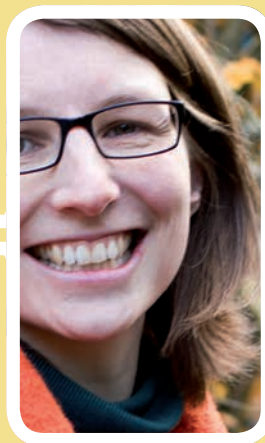
Ticket naar de toekomst

De toekomstmuziek in de samenwerking tussen de Camphill-instellingen wordt tijdens dit herpositioneringstraject steeds duidelijker hoorbaar. Maar wat is dan de gezamenlijke identiteit? "Uit de eerste verkenningen kwam de gemene deler zijn naar voren", aldus Glenn. "In Camphill kun je zijn wie je bent." De directeur van de Noorderhoeve voegt daar aan toe: "Als je de letter j in 'zijn' weglaat, krijg je 'zin'. En zin en zingeving passen ook heel erg bij de gezamenlijke identiteit van Camphill." Hoe dit verbeeld kan worden in een naam, logo of project zal nog worden uitgewerkt. Glenn: "Maar ik denk dat juist de diversiteit – dus het feit dat elke Camphill-organisatie zijn unieke zijn en zin heeft – het ticket is naar een sterke gezamenlijke toekomst."

IN VERBINDING

MEDEWERKERS SPELEN EEN SLEUTELROL IN DE KWALITEIT VAN WONEN EN WERKEN VAN DE CLIËNTEN. DIE KWALITEIT VAN LEVEN KAN ENORM VERGROOT WORDEN DANKZIJ EEN GOEDE VERBINDING MET DE GEMEENSCHAP EN DE WERELD OM ONS HEEN. VIJF MEDEWERKERS VERTELLEN VANUIT WELKE HOUDING OF HANDELINGEN ZIJ DE LIJNEN VERSTERKEN VAN MENS TOT MENS EN VAN MENS TOT MAATSCHAPPIJ.

Tekst & fotografie: Annelijn Steenbruggen

'DE EIGENHEID VAN ONZE BEWONERS ZETTEN WIJ CENTRAAL'

Ilse (33) is coördinerend begeleider in Demetrius, het woonhuis op Christophorus voor twaalf volwassenen met een verstandelijke beperking. Ilse maakt onderdeel uit van een zelfsturend team. Daarnaast coördineert zij de papierwinkel en is ze het eerste aanspreekpunt voor de manager. Vanuit gelijkwaardigheid voelt zij een sterke verbinding met de bewoners.

"Demetrius is ons eerste volwassenenhuis. Kinderen die op Christophorus zijn opgegroeid en volwassen zijn geworden, kunnen wij hier een woonplek bieden. Als begeleiders ondersteunen wij de bewoners bij hun beperkingen zodat zij een prettig leven kunnen leiden. Maar we zijn geen opvoeders. Als de maaltijd klaar is, nodigen we hen wel uit om aan tafel te komen, maar we eisen niet dat ze op tijd aanschuiven. Ieder heeft daarin zijn eigen behoefte. Die eigenheid van onze bewoners zetten wij centraal. Zo hebben we een bewoner die spulletjes verzamelt, maar ze ook graag kapot maakt. Dat kun je probleemgedrag noemen, maar wij kijken verder: welke behoefte zit eronder? Wij kwamen erachter dat hij van

symmetrie houdt: hij ontleedt het voorwerp en maakt er een nieuwe ordening van die voor hem meer waarde heeft. Als hij nu veel moeite doet om een poppetje uit elkaar te trekken, helpen we hem daarbij. Het opstellen van leerdoelen – eisen die vanuit de overheid worden gesteld – vind ik een discussiepunt bij volwassen mensen in het wonen. Natuurlijk, wanneer iemand last heeft van spanningen of escalaties dan leren we hem daarmee om te gaan. Maar een leerdoel schept een bepaalde verwachting, terwijl ik het interessanter vind om te accepteren hoe iemand is. Ik zou het dan ook liever omdraaien en leerdoelen voor ons als begeleiders opstellen. Hoe kunnen wij voor hen de beste omgeving creëren waarin zij kunnen zijn wie ze zijn?

Om die reden hebben we ook het Sinterklaasfeest onder de loop genomen. Bij Christophorus is het traditie dat de Goedheiligman langskomt. De meesten in ons huis vinden dat doodeng en verdwijnen naar hun kamer. We hebben nu besloten dat de Sint bij ons in de tuin komt. Degenen die dat leuk vinden, kunnen naar buiten om hem een hand te geven. De anderen kunnen veilig vanuit de woonkamer naar hem zwaaien. Ik vind het heel volwassen om te erkennen wat je eng of leuk vindt en daar hebben we nu een kader aan gegeven.

Laatst was ik jarig en toen zong de hele groep mij luidkeels toe door de telefoon. Dit was geen gebaar van cliënt tot begeleider maar van mens tot mens. Dat maakte me echt gelukkig. In die gelijkwaardige relatie voel ik verbinding met mijn team en de bewoners. En die verbinding is waarvoor ik dit werk doe."

'WIJ STIMULEREN
HET GEMEENSCHAPS-
GEVOEL DOOR MET
ELKAAR STIL TE ZIJN'

Logopedist Wietske (33) is ondersteunend begeleider in 't Huys in Houten. Ruim tien jaar geleden werd ze gevraagd om een jongen, die moeite heeft met spreken, te leren hoe hij zich kan uiten met lichaamstaal. Inmiddels is Wietske gewoon een lid van de gezinskring. Naast haar taak als logopedist springt ze op alle fronten bij. Haar zoontje Tim (2) gaat altijd mee.

"Meestal ben ik er op woensdag. Samen met de gezinsouders Miriam en Frans kijk ik wat er voor die dag op de agenda staat. De ene keer zijn er ouderbezoeken en de andere keer ga ik met een paar kinderen naar de speeltuin of boodschappen doen. Laatst ging ik met twee jongens en Tim een bedje kopen. Met drie kleine mannen achterin de auto rijd ik dan naar de Ikea. Ik vind het fijn om er te zijn voor kinderen die extra hulp en warmte nodig hebben.

De kinderen die in de gezinskring wonen, zijn zwaar getraumatiseerd. In hun onvermogen hebben ze soms driftbuien en doen ze dingen waarvan ze achteraf veel spijt of verdriet hebben. Wij geven de kinderen het vertrouwen dat hun

boosheid er mag zijn en dat – wat er ook gebeurt – er altijd over gesproken kan worden. Ook laten wij hen voelen dat ze erbij horen. Een sterke verbinding met het gezin is de basis voor verdere ontwikkeling. Als begeleiders stimuleren wij dat gemeenschapsgevoel door heel goed te kijken en te luisteren naar wat eenieder nodig heeft, maar ook door met elkaar stil te zijn. Met Allerzielen bijvoorbeeld zaten we schouder aan schouder rond de grote tafel. Miriam vertelde een verhaal en

degene die dat wilde, mocht een kaarsje aansteken voor een overleden dier of persoon waaraan hij of zij wilde denken. In de hectiek die er meestal is, vormen we nu als gezin een stil en intens samenzijn. De kinderen die zich eenmaal aan 't Huys verbonden hebben, blijven een deel van het geheel. Voormalige bewoners die inmiddels volwassen zijn en zelfstandig wonen, zijn op feesten en aanschuif tafels van de partij. Maar ook andere mensen – zoals de buurvrouw die weduwe is geworden of de neef met MS – zijn welkom. Een meisje van 17, die sinds haar derde in 't Huys woont, is afgelopen zomer met een groepje vrienden naar Santiago de Compostella gewandeld. Vanuit Portugal belde ze naar huis en zei: "Mama, ik moet je wat vertellen. Ik heb het heel erg goed bij jullie." Met die woorden laat ze ons zien dat ze kan ontvangen en geven! En als je kunt ontvangen en geven, dan kun je je verbinden met anderen en deelnemen aan de maatschappij."

'NAAST DE STERKE
VERBINDING MET
ELKAAR HEBBEN WE
OOK ALLERLEI LIJNTJES
MET HET EILAND'

Kunstzinnig therapeut Louise (42) begon zo'n twintig jaar geleden als stagiaire op het Maartenhuis. Inmiddels woont ze op het terrein en is ze werkleider van de textielwerkplaats. Ze ziet dat een groeiend aantal cliënten één dag buiten het Maartenhuis wil werken. Dat gaat goed, juist dankzij de verbondenheid met de gemeenschap.

"Vrienden van mijn ouders hadden een dochter met downsyndroom en als kind vond ik het heel leuk om met haar te spelen. Toen ik ouder werd, leek het mij fantastisch om met mensen zoals zij te werken. Na de middelbare school koos ik dan ook voor een opleiding kunstzinnige therapie. Ik kwam terecht in Leiden waar ze lesgeven vanuit de antroposofische visie. Daar had ik nog nooit van gehoord, maar het was een 'match made in heaven'. De manier van denken en doen had ik van nature al zelf en nu werden er eindelijk woorden aan gegeven.

Het spreekt mij aan dat ieder mens een opdracht heeft op aarde, waaraan hij of zij zich kan ontwikkelen. In mijn werk begeleid ik mensen op dat levenspad en

tegelijkertijd helpen zij mij op mijn levenspad. Ik voel mij dan ook volledig gelijkwaardig aan onze bewoners. Natuurlijk zet ik vanuit mijn functie de kaders uit, maar als mens zijn we gelijk aan elkaar. Mijn aanwezigheid op de werkplaats is meestal al voldoende voor een veilige en rustige werksfeer. Ik hoef haast nooit in te grijpen. In het werk kijk ik naar ieders potentieel en zoek daarin de grenzen op. Het is mijn streven om zoveel mogelijk vaardigheden bij mensen te ontwikkelen, want daar groeien ze ook innerlijk van. Ook onderling wordt er veel geholpen; ze nemen waar als het bij de ander niet lukt en helpen elkaar om een stapje verder te komen. Dat geeft het gemeenschapsgevoel wel aan.

Naast de sterke verbinding met elkaar hebben we ook allerlei lijntjes met het eiland. Wat wij in de textielwerkplaats maken, verkopen we in onze eigen winkel, maar we krijgen ook regelmatig opdrachten vanuit Texelse bedrijven. Daarnaast werken steeds meer cliënten één of twee dagen buiten de deur, zoals in een bejaardentehuis, bibliotheek of gereedschapswinkel. Dat begeleiden we vanuit het Maartenhuis. Hier onderhouden we hun gevoel van zelfvertrouwen en zelfsturend vermogen en dat is de basis waarop ze parttime kunnen functioneren in een gewoon bedrijf. De gemeenschap waarborgt dus een duurzame verbinding met de samenleving."

'IK VOEL ME ÉÉN
MET DE CLIËNTEN'

Marcel (44) is veehouder en werkbegeleider op de Noorderhoeve. Hij werkt er nu drie jaar en als het aan hem ligt, blijft hij nog dertig jaar. De Noorderhoeve vindt hij een plek waar iedereen zichzelf kan zijn en waar cliënten, stagiaires, vrijwilligers en medewerkers zich welkom voelen. Hij verbaast zich erover dat er tussen die grote diversiteit aan mensen zo'n sterke verbinding is.

"Hiervoor werkte ik bij een verzekeringsmaatschappij, een – zoals ik het noem – plastic fantastisch wereld. Als ik met klanten sprak, gaf ik antwoorden die zij graag wilden horen. Mijn collega's en ik leken qua uiterlijk en gedrag op elkaar, maar we hadden elkaar niks te vertellen. Op de Noorderhoeve is het precies andersom: hier lopen wel dertig verschillende types rond en zij stralen met elkaar een sterke saamhorigheid uit. Op de Noorderhoeve kan iedereen zichzelf zijn. Sterker nog: ik moet mezelf zijn, want de cliënten prikken er zo doorheen als ik een rol zou spelen. In het begin was dat even wennen, maar ik merk dat ik beter functioneer in

een oprechte wereld. Hoewel ik werkbegeleider ben, voel ik me één met de cliënten. Als boer heb ik wel een natuurlijk overwicht; als ik zeg dat we eerst de stal uitmesten, dan is dat zo, daar wordt niet over gediscussieerd. Maar waar het om gaat, is dat het werk centraal staat en dat doen we samen. Ik vind het mooi dat cliënten zich verantwoordelijk voelen voor elkaar. Zo vindt een cliënt die de kalfjes graag voert, het nog steeds lastig om de melk op te warmen, maar is er altijd wel een andere cliënt die bijspringt om hem daarmee te helpen.

Het werk op de Noorderhoeve is geen bezigheidstherapie; wij maken hier biodynamische voedingsproducten waar vraag naar is. Ik vind het belangrijk voor de cliënten dat ze daarmee een doel hebben in hun dagelijkse werk. Wij verzorgen de koeien, daardoor geven ze lekkere melk en kunnen we gezonde zuivelproducten maken. De hele productieketen hebben we op één erf en met z'n allen brengen we dat tot stand. Het is een enorm grote uitdaging om dat op één erf voor elkaar te boksen, maar juist omdat dit zo knap is, blijft het elke dag leuk. Althans, ik ga elke keer met plezier naar mijn werk. Als ik 's ochtends het erf op fiets, daalt er een rust over me heen, terwijl het hier allesbehalve rustig is. Dat heeft te maken met het feit dat ik mezelf kan zijn. En als ik mezelf ben, voel ik me verbonden met alles: met de koeien, cliënten, het weer, de bomen, bloemen en de hele omgeving."

**'IN DIE MENSELIJKE
VERBINDING IS
HET CRUCIAAL DAT
DE MEDEWERKER
ONTSPANNEN BLIJFT'**

Niels (41) begon zo'n twintig jaar geleden als groepsleider op Orion. Omdat hij veel te maken kreeg met agressief gedrag, volgde hij een training om daarmee te leren omgaan. Inmiddels is hij zelf trainer, coach en nazorgcoördinator en traint hij zijn collega's in bewustzijn in handelen en vangt hij ze op na een incident of vervelende ervaring.

"De training die ik ooit zelf volgde, heet Controle Fysieke Beheersing. Wat ik daar leerde, heb ik uitgebreid met vaardigheden die ik zelf beter vind aansluiten op onze visie en praktijk. Ik ben de aanpak dus gaan bijschaven: wat werkt wel, wat werkt niet. Waar het namelijk écht om gaat, is dat medewerkers bewust worden van zichzelf. Een cliënt komt meestal met een vraag of probleem. Als hulpverlener ben je geneigd daar van alles in te gaan doen: tips geven, oplossingen aandragen... Maar de cliënt heeft vaak iets anders nodig, namelijk dat je luistert, begrip toont en contact maakt.

In de training reik ik dan ook een basiscommunicatie aan waarbij je uitgaat van het initiatief van de ander. Dat gaat als volgt: je ontvangt, bevestigt en checkt zijn of haar vraag. Vervolgens kun je ook jezelf erin benoemen: dat het jou bijvoorbeeld pijn doet als je uitgescholden wordt. Dit stappenplan werkt heel goed: het helpt om in het hier en nu en uit je oordelen te blijven.

Over het algemeen doen problemen zich voor wanneer gedrag moeilijk verstaanbaar is, zoals wanneer iemand overstuur raakt of gaat gillen. Maar als iemand zich gehoord, gezien en begrepen voelt, heeft hij of zij weinig reden meer om te gillen. In die menselijke verbinding is het cruciaal dat de medewerker ontspannen blijft. Vanuit stress lukt het niet. Om de eigen stress te herkennen, is het opstellen van een persoonlijk signaleringsplan een essentieel onderdeel van de training. Zo kwam een groepsleider erachter dat hij in een stresssituatie grapjes gaat maken.

Het moeilijkste wat ik mensen in de training probeer te leren, is het erkennen van hun eigen angst. De angst bijvoorbeeld om fouten te maken. Als het je lukt om die angst te herkennen en erkennen, maak je een heel grote stap. Want als die angst er mag zijn, zit het niet meer in de weg en kun je de verbinding met jezelf en met de ander aangaan.

Sinds we deze interne trainingen met elkaar doen, zijn er zowel in ernst als frequentie minder incidenten. Het lukt ons dus steeds beter om onze bewoners te ondersteunen bij een gelukkig leven en dat vergroot ook het werkplezier."

CAMPBILL SHOPPING

Tekst & fotografie: Annelijn Steenbruggen, Sylvana Alkema

Serious business

Dit houten zeehondje voor aan je sleutelbos is een uniek design van **het Maartenhuis** voor Ecomare. Het natuurcentrum van Texel heeft sinds jaar en dag een goede relatie met het Maartenhuis; de bewoners krijgen gratis entree en elke woensdagochtend komt er een cliënt meehelpen. Omdat Ecomare in haar winkel graag producten van lokale bedrijven verkoopt, is vier jaar geleden het idee voor deze houten sleutelhanger geboren. "Wij verkopen ze niet uit piëteit", vertelt Anneke van Ecomare. "Het is een serieus product met een serieuze verkoopprijs. Onze voorwaarde is dus dat de sleutelhangers van goede kwaliteit zijn. Dat is voor het Maartenhuis een uitdaging, maar ze doen het prima. Wij houden wel rekening met de makers door in kleine hoeveelheden te bestellen. Als de sleutelhangers bijna op zijn, bestellen we er weer tien bij. Zo blijft het voor de cliënten in de houtwerkplaats behapbaar en leuk om te maken."

€ 3,95 per stuk • te koop in de winkel van Ecomare, Ruijslaan 92, De Koog • dagelijks geopend van 9:30 tot 17 uur • www.ecomare.nl

Waardevolle samenwerking

Restaurant TOV in Schagen is een culinair begrip in Noord-Holland en omstreken. Chef-kok Roy en gastvrouw Marlies verzorgen de mooiste gerechten in een bijzondere ambiance. Eén van hun keukengeheimen? Ze koken met biodynamische producten van **de Noorderhoeve**. “Deze producten hebben een hoge voedingswaarde”, vertelt Marlies. “Het valt ons op dat je er minder van nodig hebt, omdat ze meer voldoening geven.” Ook is het voor Roy en Marlies een toegevoegde waarde om met lokale producten te werken van een plek die zij kennen. Elke maandag gaan ze dan ook zelf naar de boerderij om hun bestelling op te halen. Marlies: “We maken graag een praatje met de tuinders en boeren. Hun visie op voeding prikkelt en inspireert ons. Van de tuinder hebben we bijvoorbeeld geleerd om te koken met wat het seizoen te bieden heeft. Dat heeft ons meer in verbinding gebracht met de natuur.” Een gerecht met pastinaak en winterpostelein – zoals hierboven afgebeeld – serveren ze bij TOV dan ook alleen in de herfst en winter.

Restaurant TOV, Loet 8, Schagen • diner: woensdag t/m zondag vanaf 17.30 uur • lunch: op aanvraag • www.restauranttov.nl

Sociaal podium

In de houtwerkplaats van **Orion** maken cliënten dagelijks de prachtigste puzzels, blokken, autootjes en ander houten speelgoed. De producten worden verkocht via markten en de eigen winkel. Sylvana, die al een aantal jaar als begeleider op de houtwerkplaats werkt, vond dat al dat moois een groter podium verdient en kwam op het idee voor een Facebookpagina. "In het begin vonden mijn collega's dat best spannend: kan dat wel met het oog op de privacy van cliënten? Dat hebben we opgelost door de producten centraal te zetten, met hooguit een hand op de foto." In een mum van tijd had de houtwerkplaats bijna duizend enthousiaste fans. Sylvana: "Het werd een onverwacht groot succes. Zo groot zelfs, dat we de aanvragen niet aankonden, omdat we de producten nu eenmaal met de hand maken. Dat hebben we opgelost door zelf te bepalen wat mensen kunnen kopen. Als we bijvoorbeeld vijf autootjes klaar hebben, zetten we alleen die te koop. Alleen de houten bijtring kan op bestelling; die kunnen we namelijk in korte tijd in grote hoeveelheden maken. De leuke reacties op onze producten zijn overweldigend. Die interactie tussen kopers en makers is echt een meerwaarde."

€ 8,95 per stuk; inclusief ingegraveerde naam naar keuze • [Facebook.com/houtwerkplaatsorion](https://www.facebook.com/houtwerkplaatsorion)

SAMEN STERK

LARISSA & ADA

DAMIAN & ABDERRAHIM

SANDER & ARNO

JEROEN & HANS

JESSY & JORIS

De kinderen en volwassenen op de Noorderhoeve, Maartenhuis, Gezinskringen, Christophorus en Orion zijn door hun beperking met handen en voeten gebonden aan een zorginstelling. Maar met begeleiding-op-maat komen ze in hun kracht en kunnen ze hun bijzondere talenten inbrengen in de maatschappij. Vijf inspirerende verhalen over hoe je samen sterk kunt zijn.

Tekst & fotografie: Annelijn Steenbruggen

Larissa (22) woont ruim tien jaar in huize Egelantier van Christophorus. Van dinsdag tot en met vrijdag werkt ze in een klussenteam in Zeist. Op maandag leert ze van ondersteunend begeleider **Ada (60)** schoonmaken en koken. Naast de huishoudelijke taken doet Ada ook meidendingen, om haar te laten ervaren dat ze een lieve en mooie vrouw is die er toe doet.

Larissa: "Van Ada leer ik alles in huis om op mijzelf te kunnen wonen, zoals de badkamer schoonmaken, handdoeken bijvullen en aardappels schillen. Strijken ben ik nog aan het leren, maar de was doen en opvouwen kan ik al helemaal zelf. Ik voel me thuis op Christophorus en heb veel vriendinnen. Toch lijkt het me leuk om later zelfstandig te wonen. Ik wil dan nog wel leren klokkijsen en omgaan met geld."

Ada: "Elke maandag maak ik samen met Larissa en nog twee meiden het woonhuis Cantecleer schoon en al doende leer ik hen wat ze moeten weten om later zelfstandig te kunnen wonen. Ik zet emmers en sop neer en laat hen zelf nadenken over wat er moet gebeuren. Zo ging Larissa laatst uit zichzelf de ramen lappen. Als ik zie dat ze even stagneert of als het beter kan, dan stuur ik bij. Niet om me met haar te bemoeien, maar om haar te ondersteunen in haar leerproces."

Na het schoonmaken gaan we meidendingen doen: mantra's tekenen, bloemstukjes maken, kettingen rijgen of nagels lakken. Ik vind het belangrijk dat de meiden niet alleen zelfvertrouwen in hun werk krijgen, maar ook in het dagelijks leven. Als ze vanbinnen voelen hoe lief en mooi ze zijn – want dat zijn deze meiden – wordt het makkelijker voor ze om verbinding te maken met anderen. Larissa is heel rustig, maar op haar eigen rustige manier kan ze heel goed contact leggen. In de drie jaar dat ik nu met haar samenwerk, is ze veel opener geworden. Dat is een grote stap. Dit is namelijk best een lastige groep met moeilijk verstaanbaar gedrag op verschillende niveaus. Maar daarnaast zijn ze ook zo lief. Door die lieve kant van hen te stimuleren, word ik zelf ook een beter mens. Dat heeft alles met liefde te maken: liefde voor de medemens."

SAMEN STERK
LARRISSA & ADA

SAMEN STERK DAMIAN & ABDERRAHIM

Damian (20) woont op Orion en is hoofdverzorger van de kippen op de leer-werkplaats. Elke woensdag helpt hij samen met nog twee bewoners imker **Abderrahim (35)**. Ze verzorgen ruim honderd bijenkasten in en rondom Rotterdam, waarvan er tien in de tuin van Orion staan. Via de bijen is de wereld van Damian groter geworden en leert hij nieuwe dingen over de natuur.

Damian: "We reizen heel Rotterdam af om in de bijenkasten te kijken. We controleren of de koningin nog eitjes legt en of de bijen voldoende uitvliegen en honing maken. Ook controleren we op ziektes. De varoamijt en wasmot zijn schadelijke parasieten die we onmiddellijk uit de bijenkast gooien. Dat doen we handmatig. Abderrahim weet ontzettend veel over de natuur en ik vind het mooi om van hem te leren. Het geeft mij ook rust om met de bijen te werken. Het lukt me steeds beter om minder op de anderen te letten en mij meer te concentreren op mijn eigen werk. Binnenkort krijg ik mijn eigen bijenvolk om voor te zorgen."

Abderrahim: "Dingen gaan zoals ze gaan: ik was niet op zoek naar een plek voor mijn bijen en ik was zeker niet op zoek naar een zorginstelling. Kortom, ik heb niet bewust voor Orion gekozen; onze paden hebben elkaar gekruist. Mijn bijenkasten mocht ik in de moestuin naast het Cultureel Centrum zetten, als ik ook een verbinding kon leggen met de bewoners. Op basis van mijn gevoel heb ik daar 'ja' tegen gezegd. Als imker werk ik vaak alleen en een dagje optrekken met jongens zoals Damian geeft mij afwisseling in mijn werk. Ook geeft het mij voldoening om Damian en de andere twee bewoners een kans te geven om hun perspectief te verbreden. We zijn namelijk net nomaden en komen overal in Rotterdam waar we mensen ontmoeten en nieuwe vriendschappen sluiten. Voor mij is het leven geen zakelijke transactie; ik geloof in de kracht van geven en nemen. Ik probeer zoveel mogelijk te geven en dat maakt mijn handen vrij om te ontvangen, maar dat komt vanzelf. De inhoud van mijn portemonnee vind ik niet zo interessant – want geld raakt op – maar de inhoud van mijn hoofd en hart is voor altijd. En de kruisbestuiving met Orion vult mijn hart."

Sander (39) werkt in de tuin en Arno (58) is vrijwilliger en manusje-van-alles. Samen zijn ze ook de gastheren – of ‘het gaststel’ zoals Sander dat noemt – van de Noorderhoeve. Voor groepen van buitenaf die de vergaderruimte huren, maken zij de lekkerste lunches klaar. Hun culinaire hoogstandjes en gastvrije sfeer worden gewaardeerd: groepen komen terug én vertellen het door.

Arno: “De nieuwe locatie van de Noorderhoeve is een prachtige en rustige plek in de polder. Mensen komen hier graag vergaderen. Twee jaar geleden wilde een groep ook een lunch erbij. Omdat koken een grote hobby van mij is, ben ik ervoor gevraagd. Vanaf het begin doe ik de lunches samen met Sander. We hebben veel vrijheid om er naar eigen inzicht iets bijzonders van te maken. Dat is heel leuk. Vorig jaar hebben we circa zes lunches verzorgd. Door mond-tot-mondreclame is dat aantal dit jaar verdubbeld.

Onze samenwerking loopt op rolletjes. Ik laat Sander zoveel mogelijk zijn eigen gang gaan, maar ik houd hem natuurlijk wel in de gaten. Hij wil soms te veel dingen tegelijk doen. Dan moet ik hem een beetje bijsturen, anders raakt hij het overzicht kwijt en krijgt hij stress. In het begin pakte hij de lepel wel eens uit mijn hand als ik in de soep aan het roeren was. Dan zei ik tegen hem: jij snijdt groentes, ik roer in de pan. Nu springt hij niet meer van de hak op de tak en kan hij zich veel beter concentreren op waar hij zelf mee bezig is. Daarmee heeft Sander een grote ontwikkelingsstap gemaakt. Sander brengt ook ideeën in en daar geef ik zoveel mogelijk gehoor aan. Soms vraagt hij aan mij: is dit goed? En dan zeg ik: als jij het goed vindt, dan vind ik het ook.”

Sander: “Ik vind het heel leuk om gastheer te zijn, om mooie salades te maken en de tafel netjes te dekken. We koken met producten van de Noorderhoeve zodat mensen kunnen proeven hoe lekker die zijn. Van Arno heb ik geleerd om hygiënisch te werken, want mensen willen natuurlijk geen haar in hun soep. Er is niet zoveel tijd om met onze gasten te praten: zij komen om te vergaderen. Als wij bijvoorbeeld hamburgers bakken, ruikt het heel lekker en komen sommige mensen wel even in de keuken kijken. Als de gasten aan tafel gaan, vertel ik wat wij gemaakt hebben en wens ik ze ‘eet smakelijk’. Arno en ik hebben het heel gezellig samen en ik word heel rustig van hem. Hij is mijn collega én vriend.”

SAMEN STERK
SANDER & ARNO

Jeroen (28) woont sinds zijn dertiende op het Maartenhuis in woongroep Maarten, waar **Hans (58)** de huisverantwoordelijke is. Hans en zijn vrouw wonen zelf ook op het Maartenhuis. Dus ook op de dagen dat Hans vrij is, maakt hij deel uit van het leven van Jeroen en vice versa. Elkaar zo intens leren kennen, geeft een sterke verbinding en daarmee een meerwaarde.

Jeroen drukt zich niet makkelijk uit in woorden, maar hij kan prima vertellen wat hij van zijn andere vier huisgenoten vindt: "Dat gaat heel goed." Ook vertelt hij dat hij graag naar muziek van Guus Meeuwis luistert, maar dat hij nog oefent om zelf de cd-speler aan te zetten. Aankleden, eten en koffiedrinken kan hij wel al grotendeels zelfstandig. "Ik wil koffie; groot en sterk", voegt Jeroen daar met een grote grijns aan toe. Dit is een tweeledig grapje, waarmee Jeroen verwijst naar het feit dat hij momenteel gestimuleerd wordt om 'ik' te zeggen – in plaats van 'hij' als hij het over zichzelf heeft – én dat hij het liefst nog meer koffie zou willen drinken dan hij nu dagelijks krijgt.

Hans: "In huis Maarten woont een heel bijzondere groep mensen, in een kleine en diverse samenstelling. De leeftijden variëren van 28 tot 66 jaar en de ondersteuningsvragen lopen ook heel erg uiteen, van lichamelijke tot psychische beperkingen. Ondanks die verschillen is het een heel hechte groep. Ik denk omdat mensen elkaars tekortkomingen zien en tegelijkertijd accepteren dat de ander zo is. Door die diversiteit kunnen mensen ook hun eigen talenten beter ervaren. Het talent van Jeroen is zijn humor: hij is de grappenmaker van de groep en maakt het liefst iedereen aan het lachen. Jeroen is dus ondersteunend in de sfeer en anderen zijn weer ondersteunend in huishoudelijke taken.

Als begeleider stimuleer ik het gemeenschapsgevoel door elkaar écht te zien in onze behoeftes. Want elkaar zien en helpen, geeft bestaansrecht; dan ben je belangrijk voor het geheel. Voor mij persoonlijk is het een meerwaarde om te wonen op de plek waar ik werk. Daardoor voel ik nog meer verbinding met de bewoners. Mijn kleinzoon komt ook graag in de woonkamer van Maarten spelen; hij ervaart de bewoners als zijn eigen familie. Ik denk dat dit komt door de verbindende huiscultuur die we in de loop der jaren met elkaar hebben opgebouwd. Een veilige sfeer waarin bewoners en medewerkers elkaar niet veroordelen, maar elkaar waarderen om wat ze inbrengen in het geheel."

Jessy (6) woont ruim twee jaar in 't Huys in Houten. **Joris (27)** studeert pedagogiek en loopt sinds anderhalf jaar stage in de gezinskring. Hoewel Jessy zich vastklampt aan zijn nieuwe mama Miriam is Joris het mannelijke rolmodel aan wie hij zich spiegelt en optrekt. Sinds Joris deel uitmaakt van het gezin, wil Jessy ook graag een grote jongen worden en eet hij beter.

Vanaf dit schooljaar zit Jessy in de kleuterklas van de vrijeschool in Utrecht. Hiervoor kreeg hij speciaal onderwijs omdat Jessy op allerlei vlakken een ontwikkelingsachterstand heeft. Hij kan zich bijvoorbeeld niet makkelijk in woorden uitdrukken. Inmiddels heeft Jessy geleerd om zich ook op andere manieren te uiten. Als Joris hem met de bakfiets van school ophaalt, pakt Jessy zijn handen en klimt met zijn voeten over de benen van Joris omhoog en maakt een koprol in de lucht.

Joris: "Momenteel maakt Jessy een enorme inhaalslag. Zo verrast hij mij vandaag met deze koprol; gisteren kon hij dat nog niet. Vanuit mijn studie pedagogiek loop ik twee á drie dagen per week stage in de gezinskring van Miriam en Frans. Ik heb voor deze studie gekozen, omdat ik kinderen met een achterstand een kans wil geven. Kinderen die niet binnen een bepaald profiel passen, worden tegenwoordig snel afgeschreven. Frans en Miriam doen het juist andersom. Zij laten kinderen niet in de pas lopen, maar stellen telkens opnieuw de vraag: wat heeft dit kind nodig om zich te kunnen ontwikkelen? Ik heb hier geleerd dat belonen en straffen niet helpt bij getraumatiseerde kinderen. Gedrag uit hun verleden kan geactiveerd worden door iets wat ze ruiken, zien of horen. De schuld voor dat gedrag neem ik bij het kind weg door te zeggen: ik zie dat jij dit moeilijk vindt, hoe kan ik jou helpen? Het overnemen van de schuld – zoals Miriam en Frans dat noemen – geeft rust en veiligheid. De insteek bij Jessy is dat wij hem vooral in zijn waarde laten. We rekenen hem nooit af op wat hij niet kan. Door hem aan te spreken op wat hij kan leren, proberen wij hem in beweging te zetten. Dat kost heel veel geduld van zijn begeleiders thuis en de juf op school, maar het werkt wel. Met de gezinskring staat Jessy in verbinding met een warm netwerk van familie, vrijwilligers en professionals die hem stimuleren en steunen. En Jessy leert mij ook ongelooflijk veel. Hij geeft mij de kans om een goede pedagoog te worden."

WEEETJES

Tekst:
Annelijn
Steenbruggen

NOORDERHOEVE

Bijna 1.200 betrokken fans op Facebook.

2 kleuter-klassen van de vrijeschool Bergen vierden hun oogstfeest op de boerderij.

2 keer viel de Vriendenstichting in de geldprijzen: bij de Rabo Club Kas en het ING Nederland Fonds.

Zeer zeldzame dwerg-ganzen overwinterden in de weilanden van de Noorderhoeve.

De burge-meester van Bergen hielp tijdens NL Doet snoeien in de boomsingel.

Met 7 jongens en meiden is het nieuwe leer-werk-bedrijf van de Noorderhoeve van start gegaan.

MAARTENHUIS

Iona is het eerste woonhuis met een meisjesnaam en het nieuwe 'zusje' van Avalon, Brendaan, Maarten en Michael.

14 deelnemers vierden hun jubileum van 12,5 jaar werken op het Maartenhuis.

Op het terrein van het Maartenhuis is een ontmoetings-centrum voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

1000 pallets van Texelse bedrijven worden per jaar door de houtwerkplaats gerecycled. Van de hele planken worden tafels gemaakt en de kapotte planken worden tot aanmaakhoutjes gehakt.

Iona is een mystiek eiland bij de Schotse westkust waarvan gezegd wordt dat het een energetische band heeft met Avalon en waar Sint Brendaan is geweest tijdens zijn reis.

GEZINSKRING 'T HUYS

Een kind met extreem moeilijk verstaanbaar gedrag is tegen alle verwachtingen in tot bloei gekomen in 't Huys; aan-leiding om de aanpak van de gezinskring wetenschappelijk te gaan onderbouwen.

6 kinderen wonen in de gezinskring en 3 jongvolwassenen wonen op kamers met nog één voet thuis.

Het 2e huis is niet meer nodig als uitwijkplek, alle kinderen wonen nu onder één dak.

De Alliantie Award 'Kind in Gezin' ging dit jaar naar Gezinskring 't Huys; de geldprijs van 10.000 euro gaat naar onderzoek.

CHRISTOPHORUS

4 groepen krijgen een nieuwe woning aan de Duinweg in Bosch en Duin.

De oude namen gaan niet verloren en gaan over naar de nieuwe huizen; de 4e naam wordt Kaspar.

Ook de grondstenen wierook, goud, mirre en edelsteen verhuizen mee naar de nieuwbouw.

De 3 huizen Talander, Melchior en Balthasar kregen op Driekoningen een afscheids-ritueel; deze 3 panden zijn gesloopt om plaats te maken voor de nieuwbouw.

Tijdens de zomeracti-veiten trad de band Spaghetti Abronara op en werd er lekker gedanst in de zaal van Christophorus.

ORION

Met 2 snoezelruimtes, 3 snoezelkarren en 10 medewerkers met een speciale snoezelopleiding heeft Orion geïnvesteerd in nieuwe ontwikkelingskansen voor mensen met zeer laag niveau.

De chocolate-riewerkplaats maakt onder andere bonbons met honing van de Rotterdamse stadsimker.

'Natuurlijk Mooi' is de eigen winkel in de wijk waar alle producten uit de werkplaatsen verkocht worden aan het winkelend publiek.

Kaarsen, kaarten en keramiek zijn de meest verkochte producten van Orion.

Op circa 20 seizoens- en kunstmarkten verspreid over Rotterdam stond Orion afgelopen jaar met een marktkraam.

ONTMOETING, JE REALISEREN DAT WEDERZIJDSE
AFHANKELIJKHEID IS WAT ONS BINDT.

DAAROM WILLEN WE OP EEN OPRECHTE MANIER
MET ELKAAR WERKEN EN LEVEN.

MET EEN ZORGVULDIG OOG VOOR ELKAARS
TEKORTKOMINGEN EN ELKAARS TALENTEN.

IN DE ZEKERHEID DAT WE ZIEN WAT DE ANDER
NODIG HEEFT.

ZO WERKEN WE SAMEN AAN VERBINDING,
AAN VERVULLING, AAN GROEI.

MET HEEL ONS HART, IEDERE DAG.

CAMP HILL

MAGAZINE

OP DE
NOORDERHOEVE
KAN IEDEREEN
ZICHZELF ZIJN

SERIOUS
BUSINESS

VAN BINNEN
VOELEN HOE LIEF
EN MOOI JE BENT

